

ఫోసిస్సు పాలన దిశగా ప్రసార మాధ్యమాలపై పెరుగుతున్న బహుముఖ దాడులు

భారతదేశంలో ప్రచార ప్రసార మాధ్యమాలపై జరుగుతున్న దాడుల గురించి, మీడియా స్వేచ్ఛను హరించడం గురించి-ప్రజాస్వామిక శక్తుల నుండి ఆందోళన వ్యక్తం అవుతోంది. ప్రపంచ 'ప్రెస్ ఫ్రీడమ్ ఇండెక్స్'లో, 'రిపోర్టర్స్ వితాట్ బోర్డర్స్' అందిస్తున్న వివరాల ప్రకారం భారతదేశ ప్రసార, ప్రచార మాధ్యమాల స్వేచ్ఛ యొక్క స్థానం క్రమంగా దిగజారిపోతున్నది. 2014లో 180 దేశాల జాబితాలో 140వ స్థానంలో ఉన్న భారతదేశం, 2022 సం॥నికి 150వ స్థానానికి, 2023 సంవత్సరానికి 161వ స్థానానికి పడిపోయింది. 2014లో అధికారంలోకి వచ్చిన బిజెపి ప్రభుత్వం తమ విధానాలను విమర్శనాత్మకంగా విశ్లేషిస్తూ రాస్తున్న, మాట్లాడుతున్న, ప్రచారం చేస్తున్న, ప్రసారం చేస్తున్న, ప్రచురిస్తున్న ఆయా వ్యక్తులను, సంస్థలను లక్ష్యంగా చేసుకొని దాడులు సాగిస్తూ, వారిపై ఉపా, దేశద్రోహం మొదలగు చట్టాల కింద కేసులు నమోదు చేసి నిర్బంధిస్తూ, మీడియా స్వేచ్ఛను కాలరాచి వేస్తూ వస్తోంది.

న్యూస్ క్లిక్ పై దాడి

ధిల్లీ కేంద్రంగా పనిచేస్తున్న 'న్యూస్ క్లిక్' అనే న్యూస్ వెబ్ పోర్టల్-వార్తలు, వ్యాఖ్యానాలను ప్రసారం చేస్తోంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చైనా అనుకూల ప్రచారానికి గాను అమెరికాకు చెందిన నెవిక్లెరాయి సింగం అనే వ్యాపారవేత్త నిధులు సమకూరుస్తున్నాడని, అందులో భాగంగా న్యూస్ క్లిక్ కు నిధులు సమకూర్చాడని గతంలో న్యూయార్క్ టైమ్స్ పత్రిక రిపోర్టు చేసింది. ఆ రిపోర్టు ఆధారంగా న్యూస్ క్లిక్ పై భారత ప్రభుత్వం 2023 ఆగస్టు 15న ఒక కేసు నమోదు చేసింది. ఈ కేసు దర్యాప్తులో భాగంగా ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ డైరెక్టరేట్ మరియు ధిల్లీ పోలీసులు న్యూస్ క్లిక్ పై దాడులు సాగించారు. అక్టోబర్ మూడవ తేదీన న్యూస్ క్లిక్ ఆఫీసుపై, అందులో పని చేస్తున్న పాత్రికేయుల, ఉద్యోగుల ఇండ్లపై దాడి చేశారు. ఈ దర్యాప్తులో భాగంగా నంటూ పాత్రికేయుల లాప్ టాప్ లు, మొబైల్ ఫోన్స్, హార్డ్ డిస్క్ లను పోలీసులు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. లాప్ టాప్ లో, హార్డ్ డిస్క్ లో పాత్రికేయులు సేకరించుకున్న అనేక విషయాలు, సమాచారం ఉన్నాయి. న్యూస్ క్లిక్ లో పనిచేస్తున్న సోహెల్ రమ్మీ అనే చరిత్రకారుడు తను గత దశాబ్దకాలంగా సేకరించిన చరిత్రకు సంబంధించిన అనేక విషయాలు, పోలీసులు స్వాధీనం చేసుకున్న హార్డ్ డిస్క్ లో ఉండి పోయాయని చెప్పాడు. దాడుల అనంతరం న్యూస్ క్లిక్ వ్యవస్థాపకుడు, సంపాదకుడు అయినా ప్రబీర్ పురకాయస్థును, ఆ సంస్థ మానవ వనరుల శాఖ అధిపతి అమిత్ చక్రవర్తిని- చైనా అనుకూల ప్రచారానికి నిధులు తీసుకుంటున్నారనే ఆరోపణపై ఊపా చట్టం కింద అరెస్టు చేశారు.

బిబిసి పై వేధింపులు

2002లో నరేంద్ర మోడీ గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కాలంలో చేసిన మారణకాండను గూర్చి, ఆ తరువాత కాలంలో మోడీ పరిపాలన విధానాలను గురించి, ఇటీవల కాలంలో బిబిసి ఒక డాక్యుమెంటరీని రూపొందించి, ప్రసారం చేసి, మోడీ నిజస్వరూపాన్ని బహిర్గతం చేసింది. దాంతో బిబిసిపై కక్ష కట్టిన మోడీ ప్రభుత్వం, బీబీసీకి చెందిన ఢిల్లీ, బొంబాయి ఆఫీసులపై దాడులు సాగించింది. ఆ డాక్యుమెంటరీని ఇండియాలో ప్రసారం చేయకుండా నిషేధించింది. బిబిసి, డైనిక్ భాస్కర్ సంస్థలపై- ఆదాయపు పన్ను చట్టం క్రింద, ఎన్ డిటీవీ, న్యూస్ క్లిక్ సంస్థలపై అవినీతి డబ్బును చట్టబద్ధంగా మార్చే అక్రమాలకు పాల్పడ్డారనే (మనీ లాండరింగ్) చట్టం కింద కేసులు నమోదు చేసింది. నేడు కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న ప్రభుత్వం ఎలక్ట్రానిక్, ప్రింట్ మీడియా, సోషల్ మీడియా సంస్థలన్నింటినీ తన అదుపు ఆజ్ఞలలో పెట్టుకుని, తమ ప్రచార బాకాలుగా మార్చాలనుకుంటున్నది. అందుకోసం మీడియా సంస్థలపై తీవ్రమైన ఒత్తిడిని తెస్తోంది. ప్రతి సంస్థను లొంగదీసుకోవడానికి చేస్తున్న దాడులే ఇవి.

ఎంతోకాంత నిస్పృహకంగా వార్తలను ప్రసారం చేసే ఎన్ డి టీవీని మోడీ అనుకూల అదాని గ్రూపు కొనివేసింది. ప్రజా అనుకూల ధోరణి గల ప్రఖ్యాత పాత్రికేయుడు రమేష్ కుమార్ ఎన్ డి టీవీలోనే పనిచేస్తున్నాడు. ఎన్ డి టీవీని అదాని గ్రూప్ కొనివేసిన వెంటనే ఆయన తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా సమర్పించాడు. ఆ సందర్భంగా ఆయన ఒక బహిరంగ లేఖ రాస్తూ "భారత జర్నలిజంలో స్వర్ణ యుగం అనబడదేదీ లేదు. కానీ పరిస్థితి ఇవాళ ఉన్నంత ఘోరంగా మున్నెన్నడూ లేదు. జర్నలిజంలోని ప్రతి ఒక్క మంచి అంశాన్ని వేగంగా ధ్వంసం చేస్తున్నారు. ఇది ఊహించినదే, కానీ ఇవాళ వాస్తవంగా నడుస్తున్నది జర్నలిజంలో చీకటి యుగం. దేశంలో లెక్కలేనన్ని వార్తా సంస్థలు ఉన్నాయి, కానీ అన్నిటికన్నీ నీతి తప్పి ఉన్నాయి. మన ప్రచార మాధ్యమాల పర్యావరణమే కూలిపోయి ధ్వంసం అయిపోయి ఉన్నది" అని వాపోయారు.

విలేఖరులపై పెరిగిన భౌతిక దాడులు

స్వతంత్ర జర్నలిస్టులపైన, రచయితలపైన కూడా దాడులు చేస్తూ కేసులు నమోదు చేస్తున్నారు. 2010లో ఒక సంస్థ కాశ్మీర్ పై నిర్వహించిన సదస్సులో మాట్లాడినందుకుగాను ప్రఖ్యాత రచయిత్రి, సామాజిక కార్యకర్త అరుంధతిరాయ్ పై ఇప్పుడు కేసు నమోదు చేశారు. అరుంధతి రాయ్ మోడీ ప్రభుత్వ విధానాలను తీవ్రంగా విమర్శిస్తూ మాట్లాడటం, వ్రాస్తూ ఉండడమే దీనికి అసలు కారణం. ఈ విధంగా దర్యాప్తు సంస్థలకు పూర్తి అధికారాల నిచ్చి పాత్రికేయుల పైకి ఉసిగొలుపుతున్నారు.

వివిధ అంతర్జాతీయ సంస్థలు భారతదేశంలో పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని అధ్యయనం చేసి, రిపోర్టులు తయారుచేసి, పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని ఉల్లంఘించిన సంఘటనలను నమోదు చేశాయి. “ఇంటర్నేషనల్ ప్రెస్ ఇన్స్టిట్యూట్” అనే సంస్థ ఇచ్చిన సమాచారం ప్రకారం, 2022 ఏప్రిల్ నుండి సెప్టెంబర్ ల మధ్య ఆరు నెలల కాలంలో భారతదేశంలో పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని ఉల్లంఘించిన 83 సంఘటనలు జరిగాయి. ‘వాచ్ ద స్టేట్’ సంస్థ ఇచ్చిన నివేదిక ప్రకారం 2019 మే నుండి 2021 ఆగస్టు వరకు పాత్రికేయులపై 256 సార్లు దాడులు జరిగాయి. ‘రైట్స్ అండ్ రిస్క్స్ ఎనాలసిస్ గ్రూప్’ అనే సంస్థ ఇచ్చిన నివేదిక ప్రకారం 2022లో 194 మంది పాత్రికేయులపై దాడులు జరిగాయి. అంతేగాక ఎక్కువసార్లు ఇంటర్నెట్ ని, వివిధ ఛానళ్లను నిషేధించడం, పాత్రికేయులపై కేసులు పెట్టడం, హత్యలు గావించడం మొదలగు సంఘటనలు జరిగాయి. పాత్రికేయులపై దాడులకు పాల్పడిన వారిలో ప్రధానంగా ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, నేరస్తులు, సాయిధ గ్రూపులు ఉన్నాయి.

ప్రసార మాధ్యమాలు హిందూ జాతీయవాదానికి అనుకూలంగా పనిచేయాలని ప్రభుత్వం నుండి తీవ్ర ఒత్తిడి పెరిగిందని, బిజెపి పాలిత రాష్ట్రాలు, జమ్మూకాశ్మీర్, ఢిల్లీలలో పోలీసులు ఎక్కువగా హక్కుల ఉల్లంఘనలకు పాల్పడ్డారని, పోలీసులు కేంద్ర హోం శాఖతో ప్రత్యక్షంగా సంబంధం కలిగి ఉన్నారని ఈ నివేదికలు పేర్కొన్నాయి. కోవిడ్-19 కాలంలో పాత్రికేయులు వారూ ప్రచురణకు ముందస్తుగా ప్రభుత్వ అనుమతిని పొందాల్సి వచ్చిందని, వాస్తవాలను రిపోర్ట్ చేయడానికి కూడా అవకాశం లేకుండా చేశారని, పుకారులను ప్రచారం చేస్తున్నారంటూ పాత్రికేయులను వేధించారని ఈ నివేదికలలో తెలిపారు. పాత్రికేయులలో కొందరిపై ఊపా కేసులను బనాయింది జైళ్లలో నిర్బంధించారని, మరి కొంతమందిని జర్నలిజంలో వారికి లభించిన ప్రతిష్టాత్మక అవార్డులను విదేశాలకు వెళ్లి స్వీకరించకుండా అడ్డుకున్నారని తెలిపారు. హత్రాస్ అత్యాచారం కేసును విచారించడానికి వెళ్లిన సిద్దిక్ కప్పన్ రెండు సంవత్సరాలకు పైగా ఊపా కేసులో జైల్లో మగ్గాడు. ఇప్పటికీ అతనిపై ఆ కేసు అలాగే ఉంది. బీహార్ రాష్ట్రం- బెగుసరాయి జిల్లా, సుకో గ్రామంలో సుభాష్ కుమార్ మహతో అనే పాత్రికేయుణ్ణి అక్రమ ఇసుక తవ్వకాల లోగుట్టు రిపోర్టు చేసినందుకు గాను అతని ఇంటి సమీపంలోనే కాల్చి చంపేశారు. మహారాష్ట్ర-రత్నగిరి జిల్లాలో అక్రమ రిఫైనరీల నిర్మాణం గూర్చి బహిర్గతం చేసినందుకుగాను శశికాంత్ వారేష్ అనే పాత్రికేయుడుని కారుతో గుద్దించి చంపేశారు.

“ద్వేషపూరితంగా, విమర్శనాత్మకంగా” వార్తలను రాస్తున్నదంటు వనెస్సా డాగ్ నాక్ అనే ఫ్రెంచ్ మహిళా జర్నలిస్టును, అధికారులు బెదిరింపులకు గురి చేయడమే కాక దేశం నుండి బహిష్కరిస్తామని హెచ్చరించడంతో ఆమె తానే

ఇండియాను వదిలి వెళతానని ప్రకటించింది. గత 23 సంవత్సరాలుగా ఆమె ఇండియా నుండి పలు ప్రముఖ అంతర్జాతీయ పత్రికలకు కాంట్రీబ్యూటర్ గా వ్యవహరిస్తున్నారు. జాతీయ ప్రయోజనాలకు ఆమె సాగిస్తున్న రచనలు హానికరంగా ఉన్నాయని దేశీయాంగ శాఖ ఆమెకు అందజేసిన నోటీసులో పేర్కొనడం, పత్రికా స్వేచ్ఛను తమ చిత్తానుసారం కాలరాసే ప్రభుత్వ విధానాలను వెల్లడిజేస్తోంది.

సినిమా ధియేటర్లో జాతీయ గీతం వచ్చేటప్పుడు నిలబడ లేదని, ఫేస్ బుక్ లో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా కార్టూన్ పోస్టు చేశారనే చిన్న చిన్న విషయాలపై కూడా ఊపా చట్టం క్రింద, దేశ ద్రోహ చట్టం క్రింద (సుప్రీంకోర్టు ఈ సెక్షన్ క్రింద కేసులు నమోదు చేయవద్దని తీర్పునిచ్చినప్పటికీ) కేసులు నమోదు చేస్తూ ఉన్నారు. ఇది ఇలా ఉండగా భారతదేశంలో జరుగుతున్న నేరాలను నమోదు చేసే జాతీయ నేర రికార్డుల బ్యూరో (ఎన్ సెఆర్ బి) 2014 తర్వాత కాలంలో పాత్రికేయులపై జరిగిన దాడులకు సంబంధించిన గణాంకాలను నమోదు చేయడమే నిలిపివేసింది.

పత్రికా స్వేచ్ఛపై చట్టపరంగా పెరిగిన దాడులు

2023లో కేంద్ర ప్రభుత్వం 1867నాటి ‘ప్రెస్ రిజిస్ట్రేషన్’ చట్టానికి సవరణ తెచ్చింది. జన విశ్వాస్ (అమెండ్మెంట్ అండ్ ప్రోవిజన్స్), ప్రెస్ అండ్ పిరియాడికల్స్ రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం- 2023ను, 2023 సెప్టెంబర్ ఒకటవ తేదీ నుండి అమలులోకి తెచ్చింది. దీనితో ప్రెస్ రిజిస్ట్రార్ అధికారాలను మరింత విస్తరించింది. ఒకప్పుడు కేవలం పత్రికల ప్రచురణలకు అనుమతులు మాత్రమే ఇచ్చే పరిస్థితి నుంచి, పత్రికల ప్రచురణలను సస్పెండ్ చేయడం, అవసరమైతే పత్రికల రిజిస్ట్రేషన్ లను రద్దుచేసే అధికారాల వరకు రిజిస్ట్రార్ కు కట్టబెట్టింది. ప్రెస్ రిజిస్ట్రార్ తన అధికారాలను సిబిబి, ఇడి లాంటి విచారణ సంస్థలకు బదిలీచేసే విధంగాను, లేదా చట్ట వ్యతిరేక కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్న వారి పేరిట ఉన్న ప్రెస్ రిజిస్ట్రేషన్ లను రద్దుచేసే అధికారాలు కల్పించటం, పత్రిక కార్యాలయాల్లో ప్రవేశించి కోరిన సమాచారాన్ని అధికార యంత్రాంగం రాబట్టుకునే అధికారాన్ని చట్టబద్ధం చేయడం వంటి ప్రమాదకర చట్ట సవరణలు ఉన్నాయి. భవిష్యత్తులో దీని కోరికలకు మరింత పదును పెట్టే అవకాశం ఉంది.

2023 డిసెంబర్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ‘భారత్ పోస్ట్ ఆఫీస్ యాక్ట్ -1898’కి మరో ప్రమాదకరమైన సవరణ చేసింది. దీని ప్రకారం నిర్దిష్టంగా నిర్వచించిన ‘అత్యవసర పరిస్థితులలో’ పౌరులకు వచ్చిన ఉత్తరాలను తెరిచే హక్కు, వాటిని అంద జేయకుండా ఆపే హక్కులను “నిర్ణయించిన” అధికారులకు దఖలు పరుస్తూ ఈ చట్ట సవరణ జరిగింది. దీనికి విధి విధానాలను చట్టంలో పేర్కొనలేదు. ఈ విధంగా పౌరుల గోప్యతకు భంగం కలిగించిన అధికారులను శిక్షించే వీలు లేకుండా ఈ చట్ట సవరణ చేశారు. ఇప్పటికే 2023 అక్టోబర్ నెలలో ప్రసిద్ధ సెల్

ఫోన్ కంపెనీ యాపిల్, భారత్‌లోని అనేకమంది ప్రముఖ రాజకీయ నాయకుల, విలేకరుల ఖాతాలపై ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నడిచే తమ సంస్థల ద్వారా దాడులు జరిగాయని పేర్కొంది. ఇజ్రాయిల్ సహకారంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం పొందిన పెగాసెస్ సాఫ్ట్‌వేర్‌ను - ఫోన్లు, లాప్‌టాప్‌లలో చొరపెట్టి అక్రమ కేసులు పెట్టిన సంగతి భీమా కోరేగావ్ కేసులో బయటపడింది కూడా.

భారతదేశంలోని ప్రచార, ప్రసార, పత్రిక స్వేచ్ఛలు ఎంత దారుణంగా ఉన్నాయో పై విషయాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. హిందూ మతతత్వాన్ని పెంచి పోషిస్తూ మత ఉద్రేకాల మాటున సంపన్నులకు, విదేశీ సామ్రాజ్యవాదులకు, దేశీయ దళారులకు,

కార్పొరేట్లకు భౌతిక మానవ శ్రమ వనరులను బిజెపి ప్రభుత్వం అప్పనంగా కట్టబెడుతోంది. దానిని ప్రశ్నించే ప్రతి గొంతును నులమాలని చూస్తున్నది. పైన పేర్కొన్నవన్నీదానికి ఉదాహరణలే. అందుకోసం అసత్యాలను, అర్థసత్యాలను, వక్రీకరణలను ప్రచారం చేస్తూ ప్రజల మధ్య దూరాన్ని, వైషమ్యాలను పెంచుతూ రాజకీయ లబ్ధిని సాధించి, తమ మతతత్వ, సామ్రాజ్యవాద అనుకూల, ఫాసిస్టు ఎజెండాను ముందుకు తీసుకెళ్లడమే లక్ష్యంగా ముందుకు సాగుతున్నది. ఇలాంటి మోడీ ప్రభుత్వ నిరంకుశ విధానాలను అడ్డుకోవడానికి అందరూ ఐక్యంగా పోరాడాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది.

